

יום רביעי כ"ג בטבת תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ניתן להפיץ לזיכוי הרבים תחת השם 'נר שמואל' בלבד

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יבמות - ק"ב

1. מנין שגר יכול לדון גר אחר בדיני נפשות?
 ... מקרב אחיך תשים עליך מלך, רק 'עליך' - ישראל מלידה, צריך דיון 'מקרב אחיך'. ואם אמו ישראלית אע"פ שאביו נכרי - דן אפילו ישראל. אבל לענין חליצה - עד שיהא אביו ואמו מישראל. שנאמר: ונקרא שמו בישראל.
2. רב: אם יבא אליהו ויאמר אין חולצין בסנדל - אין שומעין לו, שכבר נהגו העם בסנדל. מה לגבי מנעל?
 לגירסת רבה - אין חולצין במנעל לכתחילה ואם יבא אליהו ויאמר חולצין שומעין לו.
 לגירסת רב יוסף - חולצין לכתחילה. ואם יאמר אין חולצין שומעין לו.
 ומצינו שנחלקו בזה תנאים כפי שמצינו במעשה שפגש ר' יוסי את הזקן בנציבין.
 הטעם שלכתחילה לא לחלוץ במנעל - א. רצועות הנעל נחשב 'מעל דמעל' והתורה אמרה 'מעל' ונדחה: שא"כ אפילו בדיעבד יאסר.
 ב. גזירה משום מנעל מרופט [אבל סנדל משנפחת אי אפשר ללבושו] ג. גזירה משום חצי מנעל.
 אמר רב: אם לא שראיתי את ר' חייא דודי שחלץ בסנדל שיש לו שרוכים, הייתי חולץ רק בסנדל של ישמעאלים שמהודק היטב. וסנדל שלנו אע"פ שיש בו קשר הקשור על שפתיו ומעמידו שלא יצא מן הרגל, קושרים בו רצועה כדי שתהיה חליצה מעליא, שתתיר את הרצועה ואח"כ תחלוץ.
3. רב יהודה בשם רב: התרת יבמה לשוק חלה - בשמיטת רוב העקב של היבם מן הסנדל. אע"פ שלא חלצה את כולו. מה נסתפקו בגמרא?
 א. ר' ינאי: חליצתה כשרה רק כשתתיר היא ותשמיט היא.
 ב. נסתפקו ר' ינאי: מה הדין אם קרעה את הסנדל מעל רגלו או ששרפתו, גילוי רגלו צריך ויש כאן או מעשה חליצה צריך ואין כאן. תיקון.
 ג. שני מנעלים זה על גב זה - באופן שחולצת העליון נשאר התחתון, פסול משום 'מעל דמעל'.
 באופן שקרעה מעט העליון וחלצה התחתון נסתפקו - האם צריך חליצה ויש כאן, או גילוי הרגל ואין כאן.
 [יש הלובשים נעל בנעל - רבנן ראו את רב יהודה יוצא לשוק בחמשה זוגות של נעלי בד קשות].
4. רב יהודה בשם רב: יבמה שהגדילה בין אחי המת - מותרת להתייבם ולא חוששים שכששהתה עמם חלצה כבר לאחד מהם. מה הדין אם ראוה חולצת?
 לשון א' - לא חוששים שכיוונו שניהם לשם מצוות חליצה. [ורק בכוונת שניהם החליצה כשרה].
 לשון ב' - חוששים. ומה שצריך לדעת בבירור שנתכוונו היינו רק להתירה לעולם, אבל לענין לפסולה לאחין משום 'חלוצה' חוששים שכיוונו.
5. רב יהודה בשם רב: סנדל התפור בפשתן - אין חולצין בו, שנאמר: 'ואנעלך תחש' משמע עור. מה הדין בסנדל של עור ורצועותיו משער?
 רב: אף הוא קרוי 'ואנעלך תחש' אמנם אם כולו שער פסול כיון שקרוי 'קרקא'.
6. המקור שחליצה היינו 'שליפה' - 'וחלצו את האבנים אשר בהן הנגע'. אלו פסוקים נוספים שנאמר בהם חליצה הגמרא מפרשתם באופן של 'שליפה'?
 א. 'החלצו מאתכם אנשים לצבא' - ישלפו מביתם ב. 'וחלץ עני בעניו' - בשכר עניו יחלצו מדינה של גיהנם. ג. 'חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם' - יחלצם מדינה של גיהנם. [ולא מוכרח לפרשם כ'תיקון']
 הפסוק 'ועצמותיך יחליץ': וודאי משמעו 'תיקון' ומ"מ חליצה שבענינו בוודאי הכוונה לשליפה, שאל"כ היה צריך להכתב 'במעל רגלו' ולא 'מעל רגלו'. מעשה במין שאמר לר"ג: ישראל עם שאדונם חלץ והתנתק מהם, דכתיב: '... ולא ימצאו חלק מהם'. דחהו: לא כתוב 'חלץ להם' אלא 'חלץ מהם' - שמשמעו שה' קיבל מהם חליצה ויבמה שאחד האחים חלץ לה אין בזה ממש.
7. 'אנפיליא' נעל מבד פסולה לחליצה שאינה נחשבת מנעל, היכן עוד מצינו כך?
 התורם תרומת הלשכה אינו נכנס לא בפרגוד חפות ולא באנפיליא, שלא יחשדוהו שהחביא מעות. ואין צריך לומר במנעל וסנדל, לפי שאין נכנסין במנעל וסנדל לעזרה. משמע שבאנפיליא אין איסור מצד כניסה לעזרה במנעל.
 והקשו: שלענין יום הכיפורים מצינו אחד מנעל וסנדל ואנפיליא, לא יטייל בהן וכו', משמע שנחשב מנעל.
 אביי תירץ: מדובר שיש בו מוכין קטנים והאיסור משום תענוג. דחה רבא: תענוג בלא מנעל, מותר כפי שמצינו שרבר"ה כרך סודר על רגלו ביוה"כ.
 רבא תירץ: לענין יוה"כ מדובר באנפיליא של עור, לענין חליצה מדובר באנפיליא של בגד.
 [ובפרט שלגבי יוה"כ עצמו שנינו: 'מטייל הוא באנפילין בתוך ביתו' ובהכרח שההיתר בשל בגד].

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)